

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Управління міжнародним бізнесом»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	ОПП Економіка підприємства
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, <i>Денна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника	 <p>Дивнич Ольга Дмитрівна, доцент кафедри економіки та публічного управління, к.е.н., доцент, ауд. 476 (навчальний корпус 4) e-mail olga.dyvnych@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/dyvnych-olga-dmytrivna</p>
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Економічна теорія, Економіка підприємства, Державне регулювання економіки, Національна економіка
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <i>спеціальні:</i> СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
Програмні результати навчання	ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: аналітичного та критичного мислення, що дозволяє оцінювати економічні процеси та міжнародні рейтинги; комунікативних навичок для ефективного представлення результатів аналізу та ведення дискусій; роботи з великими обсягами інформації шляхом опрацювання статистичних даних і економічних звітів; навички командної роботи через спільні аналітичні проекти, розвивають гнучкість та адаптивність у швидко змінному середовищі, покращують цифрову грамотність, працюючи зі статистичними базами та економетричними інструментами, а також формують глобальне мислення та культурну обізнаність, що допомагає розуміти особливості економічного розвитку різних країн і регіонів.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних навичок з управління міжнародним бізнесом, з урахуванням особливостей міжнародного бізнес-середовища, національних моделей менеджменту, стратегічного та фінансового управління, управління персоналом і комунікаціями в міжнародних компаніях, а також здатності приймати ефективні управлінські рішення в умовах глобальної конкуренції та міжкультурної взаємодії.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність міжнародного бізнесу та міжнародного менеджменту.

Тема 2. Міжнародне бізнес-середовище та національні моделі менеджменту.

Тема 3. Стратегічне управління і планування в міжнародних компаніях.

Тема 4. Організаційні структури та розвиток міжнародних компаній.

Тема 5. Контроль, звітність і управління ефективністю в міжнародному бізнесі.

Тема 6. Управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі.

Тема 7. Фінансовий менеджмент міжнародних компаній.

Тема 8. Комунікації та управлінські рішення в міжнародному бізнесі.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція; розповідь-пояснення; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка презентації; самостійна робота; виконання практичних завдань.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: дискусії, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: самостійна робота, розв'язування тестів; самостійний пошук помилок.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 20 % бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за

	наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.</p> <p>Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання</p>

результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Іващенко М.В. Міжнародний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
2. Маказан Є.В., Бікулов Д.Т., Протас А.М., Олійник О.М., Маркова С.В., Головань О.О. Організація міжнародного бізнесу: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент міжнародного бізнесу». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. 140 с.
3. Міжнародний бізнес: навч. посіб. / за заг. ред. Т.В. Орехової, М.В. Савченко. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 464 с.
4. Міжнародний бізнес: навч. посіб. / С.В. Тарасенко, Ю.М. Петрушенко. Суми: Сумський державний університет, 2021. 222 с.
5. Міжнародний бізнес: підручник / В.А. Вергун, О.А. Приятельчук, О.І. Ступницький. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: ВПЦ Київський університет, 2024. 703 с.
6. Міжнародний менеджмент: підручник / за ред. д. е. н., професора А. І. Крисоватого, д.е. н., професора Р. Є. Зварича. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 508 с.
7. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2019. 338 с.
8. Селівцова А.В. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 108 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/metodychky/2024/02/0056259.doc>.
9. Тарасенко С.В., Петрушенко Ю.М. Міжнародний бізнес: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2022. 222с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/libvibooks/Inshi68/0050148.pdf>
10. Управління міжнародним бізнесом : навч. посіб.; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О.Л. Богашко, О.П. Кірдан, С.М. Подзігун. Умань : Візаві, 2021. 200 с.
11. Фомішин С. В., Колевчик Ю. Б. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 357 с.

Допоміжні

1. Батченко Л.В., Бондар І.С., Русавська В.А. Бізнес-комунікації в міжнародному менеджменті : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2021. 304 с.
2. В.Є. Момот, О.А. Євтушенко. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 72 с.
3. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : навч. посіб. / уклад.: Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, К.Ю. Величко та ін. Харків : ХДУХТ, 2019. 217 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0060991.pdf>
4. Дугіненко Н.О. Міжнародний маркетинг: метод. реком. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 69 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/metodychky/2023/06/0052658.pdf>
5. Лимонова Е.М, Кузьмінов С.В., Глуха Г.Я., Шкура І.С. Транснаціоналізація світової економіки : навч. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с.
6. Менеджмент міжнародного бізнесу в умовах Індустрії 4.0 : колективна монографія / за заг. ред. Д.Т. Бикулова, О.М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 424 с.
7. Менеджмент міжнародної діяльності підприємств. Навч. пос.: рекомендації до вивчення дисципліни. Укладачі: Дунська А.Р., Кузнєцова К.О.. КПІ ім. Ігоря

Сікорського, 2019. 153 с.

8. Міжнародний бізнес: практикум для студ. спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Міжнародні економічні відносини» / уклад. Н.А. Карасьова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 74 с.
9. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / Г.Я. Глуха, С.Б. Холод, Переверзева А. В. Форми і методи організації міжнародного бізнесу : метод. реком. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 52 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2019/03/0043153.doc>
10. Сучасні вектори розвитку менеджменту міжнародного бізнесу : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бикулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 446 с.
11. Сучасні концепції бізнес-адміністрування : колективна монографія / за заг. ред. Д.Т. Бикулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. 352 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. International Monetary Fund (IMF) – <https://www.imf.org>
2. World Bank Group – <https://www.worldbank.org>
3. World Trade Organization (WTO) – <https://www.wto.org>
4. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) – <https://www.oecd.org>
5. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) – <https://unctad.org>
6. European Union – <https://european-union.europa.eu>
7. Eurostat – <https://ec.europa.eu/eurostat>
8. International Chamber of Commerce (ICC) – <https://www.iccwbo.org>
9. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) – <https://www.ebrd.com>
10. Bank for International Settlements (BIS) – <https://www.bis.org>
11. International Labour Organization (ILO) – <https://www.ilo.org>
12. World Economic Forum (WEF) – <https://www.weforum.org>
13. McKinsey & Company – Insights – <https://www.mckinsey.com>
14. Deloitte – Global Insights – <https://www2.deloitte.com>
15. PwC – Global Economy Watch – <https://www.pwc.com>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління,
протокол від 15 грудня 2025 року № 11

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи:			
		тестові завдання	підготовка презентації	підготовка глосарію	
Тема 1. Сутність міжнародного бізнесу та міжнародного менеджменту	6	3	10	1	10
Тема 2. Міжнародне бізнес-середовище та національні моделі менеджменту	6	3		1	10
Тема 3. Стратегічне управління і планування в міжнародних компаніях	6	3		1	10
Тема 4. Організаційні структури та розвиток міжнародних компаній	6	3		1	20
Тема 5. Контроль, звітність і управління ефективністю в міжнародному бізнесі	6	3	10	1	10
Тема 6. Управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі	6	3		1	10
Тема 7. Фінансовий менеджмент міжнародних компаній	6	3		1	10
Тема 8. Комунікації та управлінські рішення в міжнародному бізнесі	6	3		1	20
Разом	48	24	20	8	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Рівень	Бали	Критерії оцінювання
Відмінний	6	Здійснено вичерпний аналіз діяльності міжнародних компаній та середовища міжнародного бізнесу з урахуванням глобальних і національних економічних умов. Коректно використано різноманітні авторитетні джерела (IMF, World Bank, OECD, WTO, UNCTAD). Продемонстровано глибоке розуміння управлінських процесів у міжнародному бізнесі, застосовано адекватні методи аналізу, проведено якісний синтез інформації та сформульовано аргументовані, логічні висновки

Дуже добрий	5	Аналіз охоплює основні аспекти управління міжнародним бізнесом і діяльності міжнародних компаній, однак містить окремі неточності або недостатню глибину опрацювання. Використано кілька джерел міжнародної економічної інформації, проте їх добір або інтерпретація частково потребують уточнення. Висновки загалом логічні, але менш аргументовані, ніж на рівні «відмінно».
Добрий	4	Розкрито основні поняття та показники, що характеризують міжнародний бізнес і управлінську діяльність компаній. Аналіз має описовий характер і є поверхневим. Використано обмежене коло базових джерел без глибокого критичного осмислення. Висновки неповні або недостатньо обґрунтовані
Задовільний	3	Подано фрагментарний опис окремих аспектів міжнародного бізнесу без належного аналізу управлінських процесів. Дані та приклади використовуються без пояснення їх значення для прийняття управлінських рішень. Висновки загальні, не пов'язані з цілями та завданнями дисципліни.
Незадовільний	2	Робота має переважно описовий характер, відсутній аналіз специфіки управління міжнародним бізнесом. Продемонстровано слабе розуміння функціонування міжнародних компаній. Джерела економічної та управлінської інформації використано недостатньо або некоректно. Відсутній логічний синтез матеріалу.
Нульовий	1	Аналіз відсутній або робота виконана частково. Джерела міжнародної економічної та бізнес-інформації відсутні або є ненадійними. Робота не відповідає вимогам дисципліни та не дає можливості оцінити рівень сформованості професійних компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії виконання тестових завдань

Рівень	Бали	Критерії оцінювання
Високий	3	правильно виконано 90–100% тестових завдань; здобувач демонструє системні знання з управління міжнародним бізнесом, розуміння міжнародного середовища, форм і механізмів ведення міжнародної діяльності
Середній	2	правильно виконано 60–89% тестових завдань; продемонстровано базове розуміння ключових понять і процесів міжнародного бізнесу, допущено окремі помилки
Низький	1	правильно виконано 30–59% тестових завдань; знання фрагментарні, значна кількість помилок
Нульовий	0	правильно виконано менше 30% тестових завдань або відповіді відсутні

Шкала та критерії підготовки презентації*

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Тема розкрита глибоко з повним розумінням ключових ідей. Матеріал є точним, актуальним і повністю відповідає темі, представлений детальний аналіз та виявлене критичне мислення. Презентація має чітку та логічну структуру з правильно побудованими вступом, основною частиною та висновками. Усі частини узгоджені та логічно пов'язані між собою. Візуальні матеріали підібрані якісно, підсилюють ключові тези. Текст оформлений професійно, без граматичних помилок, з гармонійним використанням візуальних елементів. Матеріал поданий чітко, впевнено та виразно. Доповідач активно взаємодіє з аудиторією, залучає її до обговорення, демонструє високий рівень підготовки та здатність спонтанно відповідати на питання.

5-7	<p>Основні ідеї розкриті, проте неповно або поверхнево. Матеріал відповідає темі, але містить деякі неточності або недостатньо опрацьовані моменти. Елементи аналізу присутні, проте вони не мають достатньої глибини.</p> <p>Структура в цілому зрозуміла, включає вступ, основну частину та висновки, однак є незначні недоліки. Логічна послідовність викладу порушена в окремих місцях.</p> <p>Використано візуальні матеріали, але не всі повністю відповідають змісту. Текст оформлений на прийнятному рівні, хоча присутні незначні помилки.</p> <p>Подача матеріалу відносно чітка, проте бракує виразності. Взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.</p>
0-4	<p>Основна ідея нечітка або зовсім не розкрита, матеріал не відповідає темі або містить значні неточності. Відсутність аналізу та глибокого розуміння предмету.</p> <p>Структура недоопрацьована, організація матеріалу слабка: вступ, основна частина і висновки не виділені, логіка викладу порушена або хаотична.</p> <p>Використання візуальних матеріалів мінімальне або не відповідає змісту, текст оформлений неякісно, містить численні помилки.</p> <p>Подача матеріалу монотонна або невиразна, відсутність контакту з аудиторією, недостатня підготовка, часті паузи, читання без адаптації до аудиторії, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів</p>

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2-х презентацій

Шкала та критерії підготовки глосарію за темою

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	за виконання глосарію за темою (5-7 понять)
0	завдання не виконані, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є залік.